

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre . . . . . 8 korona
Fél évre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . . 2 korona

Tanítónak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . . . 12 fillér.
Bélyegdi, minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Karácsony.

A hívőknek szent, a hitetleneknek pedig igen közönséges ünnep a karácsony.

Alkalmam volt már e helyen a kereszténységnek civilizatorius hatását ecsetelni, a mennyiben rámutattam a hittérítéssel összekötött civilizáció terjedésére. Ez egyszer szeretném a kereszténység egy más oldalát megvilágítani, t. i. azon részét, mely hozzánk legközelebb áll és legtisztább alakjában egyedül a kereszténységben található fel.

A brahmaizmus fanatizmust, a buddhaizmus türelmet, a mohamedánizmus erőszakot (fegyvert), a kereszténység pedig szeretetet hirdet hiveinek. A szeretet fegyverével győzi le a vad népek tájékozó dühét csak úgy, mint a rajongó brahma engesztelhetetlen gyűlöletét is.

A gladiator és rabszolgaság intézmények megszüntetése, az élet értékének emelése egyedül a kereszténység érdeme. A keresztény államok hegemoniája a nem keresztények felett oly elismert dolog, melyre nagyon kevesen gondolnak, mint azon viszonyokra sem, melyek a kereszténységtől elválaszthatatlanul áthatvák.

A sziami király ugyan megígérte, hogy nem sokára buddhaista misszionáriusok fogják Buddha tanát hirdetni Európában, de eddig még nem tapasztaltuk, hogy ilyen hittérítő földrészünkön tényleg terjesztették volna a buddhaizmust, hanem azt igenis tudjuk, hogy épen az ő országában és a szomszédságában a kereszténység nagy propagandát csinál.

A kereszténység létesülése előtt is meg volt a szeretet és meg voltak más erények is, és nincs is az az erkölcsi igazság, melynek nyomát már a kereszténység előtti időben nem találunk meg a pogány írónál. Plátónak és Socratesnek pl. az egy Istenről sejtelmők lévén, a sztoikusok a humanizmus és az igazság tiszta tanát hirdették, az emberi szeretet már az indusok könyveiben talál kifejezést és Cicero is a caritas generi hu-

mani-ról szól, de mindezen eszmék nem változtattak az akkori intézményeken semmit, a szegények saját nyomorult sorsukra hagytak és a római nép gyönyörködött a gladiatorok küzdelmében.*)

De hiszen a kereszténység nem is akar valami új gondolattal és érzellemmel imponálni;**) az ő megjelenésének azt a sajátságos erkölcsi hatalmát tulajdonítjuk, melylyel az ember erkölcsi életét megtisztítja, azt a maga eredetiségében állítja élénk. A kereszténység üdvözítő tana, melynek universális jelleme lévén, nincs sem nemzethez, sem fajhoz, sem éghajlathoz kötve, ámbár ezek is némileg befolyásolhatják annak külső alakját. Míg tehát a mohamedánizmus és buddhaizmus hiveinek száma tényleg fogy, az alatt a keresztényeké napról-napra növekszik és kétség sincs benne, hogy épen a kereszténység universális jelleménél fogva az egész földkerekséget hatalmába ejtendi.

Ilyen elmélkedés, azt hiszem, helyén való, mikor a kereszténység alapítójának születésnapját megüljük.

Krisztus maga mondta, hogy az Isten szeretet. A szeretet tanát hirdette tehát a megváltó, azon szeretetét, mely az önzést teljesen kizárja, s mely a szülőket a gyermekekhez, a gyermekeket a szülőkhöz, a polgártársat a polgártárshoz szorosabban fűzi. Ezen szeretetnek Isteni voltát már maga az éleseszü Julianus aposztata is felismerte, midőn pogány alattvalóit a szeretet műveinek gyakorlására buzdította. Ez azon erkölcsi hatalom, mely a világot legyőzi s melynek erejét a Krisztus előtti idő ilyen kiterjedésben és tisztaságban nem ismerte. Ezen láthatatlan hatalom a kereszténység központja és annak egyedüli és kizárólagos tulajdona. Erre emlékeztet bennünket Krisztus születés napja: a karácsony

Wiesinger Károly.

*) L. Naville, Christus című könyvének német fordításának 163. lapján.

**) Ugyanott.

T A R C Z A.

Te meg én.

Száz kis gyertya lángja mellett,
Üldögélünk egymás mellett.
Szent karácsony estején;
Áhítatos csendességben
Édes kedves feleségem
Ölelkezve: te meg én.

Gondolatom végig lebben
Az egész nagy végtelenben
Mennyi világ, mennyi fény!
S vége talán sehol sincsen . . .
— Hány teremtmény él hal itten.
S érez úgy mint te meg én.

És ámulok véghetetlen
Hogy meglettük egymást ketten
E világok örömén!
Hogy ebben a mindenségben
Édes, kedves feleségem
Összejöttünk: te, meg én.

S im a szívem egyre jobban
Érzi őt a csillagokban
Szent karácsony estején . . .
— Van Jézuska a világba!
A legnagyobb bizonyossága
Ép mi vagyunk! te, meg én.

Murgách Sándor.

Jaj de hunczut . . . .

Azt hiszem, hogy veszettség, mióta kutya van a világon, mindig volt, de az emberiség sokáig nem törődött vele, épen úgy, mint a többi betegségekkel, melyeknek még szelidebb fajtája is a miazmákkal nem telített vi-

lágban járványos jelleget öltött. Hisz valamikor a hideg-lelés is járványos volt s halomra pusztította a túltömött társadalmat. De mióta kitalálták a bakteriumot, kommbaczellust, a könnyű betegségek végkép kipusztultak: annál jobban grasszálnak azonban a nehezek, melyeknek baktériumait szüntelenül keresik s minduntalan felfedezgetik az okuláros német és francia professorok.

Régebben a mi konservatív természetünk nem ismert más betegséget a csömörnél, ezt pedig könnyen meggyógyította egy végelegyengülésben nem szenvedő vén-asszony, ki ezetes szappanyal úgy megdörögölte a nemzetes uram nyakaesigolyáját, hogy nyomban kiállott belőle a nyavalya.

Hanem ez nagyon régen volt, — mikor még a nyugati kultúra esatornáinak zsilipjeit nem nyitotta fel a kényszerűség. Az a megvénhedt nagy állam, melynek életerejét az európai diplomacia államférfiai furfangos injekciókkal igyekeznek ideig-óráig fentartani, mikor még ifjú és erős volt, ránk tette a kezét s mintegy bele kényszerített abba, hogy legközelebbi szomszédainkkal a némettel, sógoraságba keveredjünk; ez időtől kezdődik a mi számbavehető műveltségünk. Lassanként belekukkintottunk a tudományok kincses házába s ma már ott vagyunk, hogy azokból a drága kincsekből néha-néha egy maréknyit magunkévé is tehetünk.

Sokat tanultunk a némettől. Ők tanítottak meg a földművelésre (de most már mi küldünk neki buzát — jó pénzért), ők ismertették meg velünk a puskaport (az előtti lóhátról vertük őket, ez óta gyalog); bátorságos viselkedésük symbolumát, a bugyogót is az ő példájukra kezdtük viselni. — (bizonyára nem oly okokból mint ők, de mert kényelmesebb a feszes magyar nadrágnál). Rajtuk tapasztaltuk először, hogy mi az a hexencekűsz, nervozitás, frizli, ők tanítottak fortélyra, furfangra sőt a hunczutságot is tőle tanultuk. Nem állítom, hogy ebben ők lettek volna példányképeink, de annyi bizonyos, hogy magyar fül hallatára a hunczut szót ők ejtették ki először. És ennek az a következménye, hogy az ő szemökben a magyar volt a hunczut. Hanem ép úgy jártak ezzel is, mint a puskaporral: ellenük fordítottuk s őket löttük meg vele. Mert a mióta magyar ember megtanulta

Kossuth Ferenc az agrarius törekvésekről. Tudvalévő dolog, hogy az általános politikai helyzetet kivül ma az egész országot legelénkebben foglalkoztatják a mezőgazdasági élet terén tapasztalható mozgalmak, melyeket lekinkább a Bernát István szerkesztése alatt megjelenő „Hazánk“ cz. napilap inicitált. Kossuth Ferenc, ki máris belépett az aktív politikusok sorába, nagyon is éber érdeklődéssel kíséri az agrariusok üdvös mozgalmát, mely felől Bernát tájékozta őt részletesen. Érdekesnek tartjuk közölni azt a levelet, melyet e tárgyban Kossuth Ferenc intézett Bernát Istvánhoz, annál inkább, mert e levelet lapunk *mint legelső* közli. — A levél szövege szerint következőleg szól:

Decz. 4-én. 1894.

Igen tisztelt Bernát István ur!

Szívélyesen köszönöm a megküldött értesítéseket. Olvastam azon közgazdasági tanulmányt, melyet Ön a buza ára és az áresökkenés igazi okairól írt.

Ezen tanulmányban kifejtett nézetei összefoglalnak azon meggyőződéssel, melyet én magamnak már régebb idő óta alkottam, úgy mint a közgazdasági tudomány szerény művelője; és ép ezen minőségemben engedje, hogy kifejezzem legnagyobb mérvű méltánylásomat azon tiszta és éles analitikus elmére valló módért, a melylyel a kérdést rövid tanulmányában tárgyalta.

A kérdésnek helyes megoldása elé tudom, hogy óriási akadályok fognak gördülni, bár honnan fogna megindulni a hazafias törekvés; — saját anyagi érdeküket szabadon kezelő államokban is, igen nagy küzdelem fog e kérdés terén folyni, mielőtt eldőlné; — mi lesz nálunk, hol érdekeinket nem intézhetjük el szabadon?

Szívélyes üdvözlettel
Kossuth Ferencz.

Fegyelmi ügy. Említettük annak idején, hogy Bazilidesz Gusztáv jolsvai polgármester ellen fegyelmi eljárás indított, egy vád miatt, melynek tárgyát az képezte, hogy a polgármester a város által bérelt kizárólagos italmérési jogot a városi képviselőtestület jóváhagyásával albréletbe adta ki, azonban az e végből megkötött jogügyletnél illetéktelenül magának hasznot húzott. A vizsgálatot ez ügyben Bornemisza László alispán teljes

e kutyairtó betegség nevét, legnagyobb passióval mindig a sógorok ellen alkalmazta. Közmondássá vált, nótát is csinált róla.

Mai világban, mikor az embernek úgy élő szóban, mint írásban nagyon kell figyelnie a diszkrezióra, imparlamentaris kifejezés biz az; hisz módunkban áll nem tesz véleményünknek kifejezést adni választékosabban is, — mindemellett a „jaj de hunczut a német“ kifejezésben nem találunk többet egy régi, idejét mult politikai hagyománytól, s meg vagyok győződve arról, hogy a kurucz-világ magyarjai sem értettek alatta valami jellemhibát, hanem a két emberlőn át tartó ellenségeskedésnek volt következménye az, hogy egymást nem a leghizelgőbb címekkel illették.

A hunczut szónak a magyarban különben sincs meg az a betűszerinti értelme a mi a német Hundswuthnak, noha etymologia szerint ebből kell származtatnunk.

A magyar inkább az eleven észjárásu, feltűnő elmékkel tréfáló emberről mondja azt, hogy hunczut. A ki a társaságban előre megfontolt szándékkal sok galibát csinál, — a ki jó ismerőseit, barátait felülteti, a ki az őt fenyegető veszélyt egy sikerült tréfával elhárítja, — mások ügyetlenségét a maga javára kiaknázza, — a ki ott és akkor élelmes a hol és a mikor szerénynek kellene lennie: rendszeren az a hunczut.

Hunczut a gyermek, ha vásott; hunczut a fiatal-ember, ki imádottjának szívéhez férközik, sőt a kis leány is hunczut, ha élénk magaviselete tulterjed a naivság határvonalán.

Velenczét, a lagunák városát nem németek építették s ezt az a jámbor magyar ember is tudta, ki midőn a vízbe épített márvány palotákat meglátta, így kiáltott föl: mégis hunczut . . . . .!

A szépre, művésziesre, a mit megbámulunk, gyakran rámondjuk, hogy „hunczutság.“ A Munkácsi Krisztus képe előtt nem egyszer hallottam: „mégis hunczutság ily szép képet festeni!“

Mindez azt mutatja, hogy a hunczut szónak a magyarban nincs meg az a jellemben mélyen bevágó jelentése, a melyet e szónak német szomszédaink imputálnak,

erélylyel személyesen fogatosította s bár a vizsgálat oly adatokat derített ki, melyekből kétségtelen, hogy a polgármesternek az albérlési jogügyletből haszna volt, azonban ezt a hasznat oly diskrét alakban nyerte meg, a melynél fogva annak büntethetősége ki van zárva. Nevezetesen a jogügylet megkötése után a szerződő felek ősi szokás szerint — biberunt magnum áldomás, melynek költségeit az albérlők fizették. Ezek azonban, hogy a hozsadalmas számozkodást kikérüljék, azt mondták, hogy átlagos költségül kifizettek a polgármesternek kerek egyezer pengőt, a miből a tényleges költségek kifizetése után úgy látszik, hogy a polgármester urnak ötszáz forint maradt a kezei közt. Ezt a „jogügylet“ fegyelmi eljárás alakjában e napokban tárgyalta a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányja s a dolgot nem találta egészen kifogástalannak, mert Bazilidesz jolsvai polgármestert száz forint pénzbírságra ítélte s ezenfelül kötelezte, hogy az illetéktelenül nyert ötszáz forintot Jolsva város javára ázesse meg.

Felhívás előfizetésre!

Lapunk ezen karácsonyi számával a „Gömör-Kishont“ tizenötödik évfolyamát fejezzük be. Következésként mindenféle egyéni és magánérdektől menten, egyenesen haladunk azon az úton, melyet e lapnak hivatása kijelöl, t. i. hogy a megyei közélet hiteles naplója, s részrehajlatlan bírálója legyen e lap. Bennünket nem befolyásol sem jobbra, sem balra semmi; keressük az igazságot s törekszünk és bátorítunk arra, hogy az igaz érdemeket elismerjük, a csalóka, üres látszatot pedig megmosolyogjuk vagy megrójjuk, hogy a beteg közélet, mely ma annyira szaturálva van hazugságokkal, végre valahára a nemzet javára egészségesebb irányban haladjon.

Programmot adnunk felesleges a jövőre, mert e lap programja tisztos multjában van a közönség elé tárva. Pártoljon bennünket, a ki szereti az igazat, a szépet és a jót.

Lapunk előfizetési feltételei maradnak a régiek; ugyanis:

- Egész évre . . . . . 4 frt.
- Félévre . . . . . 2 frt.
- Negyed évre . . . . . 1 frt.

Rimaszombat, 1894. decz. 24.

A „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Rimaszombat története.

Tizenhat évvel ezelőtt Rimaszombatról irt könyvét teljesen átdolgozva és kibővítve újra kiadta Findura Imre. Nemesak érdekes ez a munka, mert egy változatos életű város történetét tárgyalja, hanem becses is az alaposságánál fogva, melylyel szerzője a történelmi anyagot feldolgozta és az ország történetébe mintegy mozaik-részt beillesztette. Az előadás módszere is fokozza a könyv vonzó voltát: szabatos nyelven, szószaporítás nélkül s úgyesen, tetszetősen csoportosítva adja elő az anyagot, a melyet ez által szélesebb köröknek is élvezhetővé tudott tenni.

Négy részre osztotta munkáját. Az elsőben a város keletkezését beszéli el, első történetét a kalocsai egyházmegye fenhatósága alatt s bemutatja Rimaszombat első szabadalom-levelét, mindenütt jelezve a forrás-tanulmányokat, melyeket végzett. Érdekes, a mit itt a régi nép számlálási módjáról mond: „Mint figyelemreméltó

sőt ellenkezőleg gyakran ép e szóval fejezzük ki csodálkozásunkat a szép és művészi felett.

Nem akarok én szerencsét mosni fehérre, mert, hogy a hunczut szónak bizonyos esetekben metsző értelmét is lehet tulajdonítani, bebizonyította az a kellemetlen incidens, mely az utóbbi hetekben az egész magyar sajtót foglalkoztatta. A mindég hű és gavallér nemzetet siettek befekteteni, midőn a piezi szappanbuborékot lég-hajóvá akarták felfújni. Mert a hunczut szó fentebbi jelentésében immár törzsökös magyar szó (körülbelül egy jelentésű a francia raffinerie-vel — kitanult ravasz), melynek származékai is (hunczúság, hunczudkodik stb.) mutatják, hogy sokkal szelidebb értelemben használják, semhogy érte meg lehetne haragudni.

Hogy német szomszédaink, kik az immár honpolgári jogot nyert német eredetű szó magyaros használatát nem ismerik: ézen egyáltalán nem csodálkoztunk. Hisz mi magyarok némely tős-gyökeres magyar szavunk jelentését sem ismerjük körülmenyesen. Nem rég hivatott nyelvészeink vitatkoztak a felett, hogy mi a különbség az elegyes és együttes között. Azt sem tudjuk egész biztosan, hogy a kis termetű ember alacsony-e, vagy törpe? hogy a mosatlan edények esintalanok é, vagy piszkosak. Azt azonban tudjuk, hogy a hunczut szó alatt ma már nem értünk jellemhibát, s értéke nem több egy kevésbé sikerült tréfánál.

Maga a „jai de hunczut“ kezdetű nóta valamikor politikai jelentőségű volt; a Thököly-Rákóczy korban a közhangulatot fejezte ki. Annak a kornak volt oka rá, hogy ellenségeit a sértő gúny fegyverével is bosszantsa. Ma már az a kor minden emlékeivel együtt a történelemé; a sógorok kibékültek. A mai viszonyok között csak az emlékezésnek van jogosultsága. Erről a jogról azonban a nemzetnek nem szabad lemondania, — tartozik diéső multjának azzal, hogy emlékeit megőrizze. És ha a magyar embernek lelke a multba téved, mindig észébe fog jutni a „jai de hunczut . . . . .!“

Csak emlék az egész.

Dr. V. S.

adat említendő, hogy a nép a régi időkben ép úgy, mint az akkad nyelvben, nálunk csak ötig számlált, ki hatot mondott, az öt meg egyet, a ki hetet mondott, az ötöt meg kettőt és így tovább: úgy, hogy az a ki arujára alkudott, akként kínálta hajdan azt, hogy kell-e, vagy elviszi-e ötért meg négyért; no kell-e ötért meg háromért és így tovább. A város maga hét községből alakult össze s a hét darab árúnak a neve kötés volt.“

Rima-Szombat nevének történetét ezekben mondja el: Comitatus de Ryma várispánság a Rima vizétől nyerte a nevét, melyben két város: Rima-Szombaton és Rima-Bányán (Bana) kívül számos helység találtatott, mint a két Pokoragy, Majna (talán a mai majom?) és mások. A Rima szóval összekötött Szombat név az Árpádkori okmányokban már 1270 ben előfordul, hogy az ott előforduló Zumbat, Zumbathely egy és ugyanaz a község — vitás. Szombatnak, mint a pihenés napjának bibliai eredetéről értekezni „szükségtelen. Már az Erdy-kodexben olvasható, hogy vala egy embör, ky az zombatot zyz Marianak tyztessegere meg zokta vala beytelny. A szombat mindig a hetedik nap volt ugyan, azonban megjegyzendő, hogy a Sabbath zsidó szó első és utolsó betűje az s és t egészen más, mint az, a mely a szombaton szónak vagyis a hetednap munkatiltalom eszméjének megfelelő szó alakjában található. Szombaton egy középzásiai folyóviz neve volt, mely a Himalaja lejtőjéről nyugat felé tartott s arról volt nevezetes, hogy míg a hetnek hat munkás napján rendkívül nyugtalan háborgott s önmaga emelte partjait azokból a nehéz kövekből és fatörzsekből, melyeket hullámai a hegyről lehengerítették, addig a víz sabsz napon pihent. Zsidó utleirök terjesztették ezt a legendát attól az időtől fogva, melyben Szalmanasszár kora óta az elveszett tíz zsidó törzs fölkeresése körül fáradoztak.

Ilyenformán, szélesebb körből vett tárgyak belevonásával teszi Findura érdekes olvasmánygy könyvét.

A második rész a Széchyek, Losonczyak, Szécsenek történetével, Károly Róbert szabadalom-levelével s a hunczúkkal foglalkozik, azonkívül elmond néhány jellemző adatot a középkori kereskedelemről s elbeszéli egy nagy tűz történetét, a melyben annyira elpusztult Rima-Szombat városa, hogy még a halottak is elhamvadtak. A középkori kereskedelemről írott részben érdekes mozzanatok ezek: „A XIV. századtól kezdve a keleti kereskedelem Európa nyugati államaiba Erdélyen keresztül vette útját, innen kerültek az árúk Nagy-Váradon keresztül Felső-Magyarországba, jelesül Kassára; a honnan ellátták magokat bőségesen a német birodalom, Lengyel- és Oroszország. A XIV. század közepén az összes Magyarország felé terjedő kereskedelem Kassa városa felé gravitált. Az oroszok kereskedelmi útja Magyarország felé jóformán ugyanazt az irányt követte, a melyen a mongolok hazánk területére becsaptak; Munkáctól elkezdve, a Tiszával párhuzamosan vonult el egész Borsodvármegyéig, a honnét vagy a Sajón és Rimán végig menve Esztergomig húzódtott, vagy pedig lefelé tért Egernek, Gyöngyösnek, Budára, Pestre.“ Vámsorompókat állítottak, de szabályozni kellett az áru-megállítást. „Áruházakat, akár a város maga építette legyen, akár más város a község területén, a földes ura, rendszerint a fejedelmeknek és helyettesének kiváltságával lehetett berendezni. Nagy Lajos király Budaváros előképe szerint osztogatta a szabadalmakat. Kassa szent háromság vasárnapjától kezdve minden esztendőben tizennégy napon keresztül csapott országos vásárt, melynek ügyleteit kivették az ország nagyjainak, zászlós urainak, különösen pedig a tárnokmesterek és országbíróknak fenhatósága alól s felelőzési esetekben ő felsége maga a király ítélte. 1402-ben Zsigmond ez áru-megállítást jogot módosította s csak a külföldi kereskedők árúit állították meg. Azok, a kik Boroszlóból, Lengyelországból vagy Poroszországból mentek Kassára, utjokat rendszerint Rima-Szombat felé irányozták. Lőcsé felé innen elindulni tiltva volt, így rendelte azt el a király Kassa városának paraszára 1412.“

A harmadik rész a török hódolási idejében mutatja Rimaszombat történetét. Ez időtájtban keletkeztek a czéhek, fogadták be a protestánsokat, ez időben esik Thököly háborúsága, Széchy Mária története. Itt is érinti a szerző a kereskedelem és ipar történetét s karakterizálja a népet, mind úgy, hogy milyen hatással volt rá a török uralom. Rima-Szombat népe rendkívül babonás volt s ezt illusztrálja István mester babonás könyvével, mely megjelenése első éveiben (Lyon, 1550.) jutott Rima-Szombatba. E könyvben csupa babonáról van szó. Az egyik a hideglelést gyógyítja, ilyenképpen: Egy papirdarabon misztikus jeleket kell írni és öt miatyánkot és ugyanannyi ünözölgy Máriát imádkozni. Ez a misztikus szó az albagandes, tizszer egymás alá írva, úgy, hogy a következő szó egy-egy betűvel tegyen ki kevesebbet. A hiányt mindig egy pont jegyezze. A hozzátartozó utasítás után fel van jegyezve, hogy azt állítólag II. Henrik francia király küldte volna János Zsigmond erdélyi vajda számára.

A másik babona szívfájdalmak ellen való orvosság, s ezt az imádságot foglalta magában:

Vala egy vitéz, kinek Longinus vala a neve, ki urunk Krisztusnak az ő szent szívét megöklelé, ki istenségének nem árthata, hanem csak emberségének, ezenképpen az öklelés ez embernek Istvánnak vel nomen (itt ki-ki a maga nevét mondja) ugyan ne árt hasson, parancsolok: atyának, fiúnak, szentléleknek nevében Amen Ligatur ad collum. (Kössék a nyakába!)

A munka negyedik része végre Rima-Szombat művelődéstörténeti viszonyaival s a szabadságharc eseményeivel foglalkozik, melyben a város jelentékeny szerepet játszott. Főszereplője a város nevezetes szülöttét: ott született Hatvani István, a magyar Faust, ki a bölcsök kövét kereste, Batizfalvi István, a történész, Tompa Mihály, Dériné, a híres színésznő, Blaháné, Szathmáryné és mások. A 48—49-iki események előadása a közvetlenség erejével hat az olvasóra. Findura könyve egyik legjobb monografiánk, melylyel egyáltalán bírunk.

Színház.

Bátosy Endre színtársulata a közönség változó — de erősen megcsappant — érdeklődése mellett folytatja előadását. Minden igyekezete, lankadatlan fáradozása haszatalannak bizonyul. Előszedi a legjobb darabokat, ujdonságokat, jól játszanak, esinos diszleteket készítenek, de a közönséget lethargikus álmából felébreszteni nem sikerül.

Kívánatos volna, hogy a még ezután tartandó néhány előadásban a közönség nagyobb számban látogassa a színházat, hol igazán kellemes szórakozással töltheti el az estéket.

Szerdán este másodszor adták a „Szókimondó asszony“ot, Sardou e kitűnő darabját. Lapunk mult számából térszűke miatt kimaradt a darab méltatása, pedig foglalkozni óhajtunk vele már oly czézből is, hogy legalább lapunk révén a jeles darab meséjét megismeressék azon olvasóinkkal, kiknek nem volt alkalma megismerhetni, de azt tartjuk, hogy nincs háltalább foglalkozás, mint színdarabok meséjét röviden kivonatolni, mert a comprimált mesék még megközelítőleg sem nyújthatnak tájékozást arról a hatásról, melyet egy művészi előadásban bemutatott eszelekvény közvetlen szemlélete a nézőben előidéz. A szókimondó asszony eszelekvényének főmotívuma az, hogy egy mosónéből lett herezegnő úgy szólván lehetetlennek képzelte helyzetét a hősnő jellemének tisztasága folytán legalább türethetővé váljék. Katalin asszony a nagy forradalom viharos napjaiban egy őrmester neje lesz, ki később a napoleoni harcok alatt gyorsan halad fölfelé a katonai rangfokozatokon, míg tábornagy és danczígi herezeg lesz; — nejét a változott viszonyok folytán sem taszítja el magától, hisz az a tisztá lelkű mosónő mindig hű volt hozzá, megosztotta vele a hosszú hadjáratok veszélyeit, ott volt a golyó záporban s mint markotányosnő enyhítette a fáradtságtól eltikkadt herezósok szomját, ápolta a sebesülteket s legatább is tett annyi: a hazáért, a mennyt egy tisztességes herezos, ki kötelességét teljesíti s ezerszer többet, mint azok a hőlgyek, kik női hivatásukat a semmit tevésben s a férfiak elesabitásában keresik.

De a mosónéből lett herezegnő sehogy sem tudja magát beletalálni az új viszonyokba. Az udvari etiqueite, a társalgás finomsága, a kimért feszesség nem az a légkör, a melyben ő élhetne. A mi a szívrében van, ott van az az ajkán is. Valóságos peleskei notárius egy alsó rangú francia polgárnő alakjában. Tiszta nemes szíve, bár ezer alkalma lett volna rá, csak férjének hódolt meg s erkölcsi tisztaságának tudatában visszautasítja még a császárt is. Kiváló erkölcsi tulajdonságaival legyőzi ellenfeleit, a császári ház nő tagjait, kik eselt szönek a nem társaságbeli asszony ellen s még a durva erőszakos császárt is arra bírja, hogy az ő partjára kelve a rangbeliek támadásaival szemben megvédelmezze. Alig lehet elképzelni a lépten-nyomon változó situatiók rendkívüli színihatását, s e női szerep, ha jó kezekben van, óriási sensatiót kelthet.

Maga ez előadás gyöngébb volt, mint az első, s Polgár Béla a Lefölvre komoly és szép szerepéből való ságos karrikatúrát csinált. Neki különben az egész hetet rosz volt, mert pl. a esütörtökön színe került „Keruevillei harangok“ban is olyan komédiát csinált, hogy az élmélyégig kellemetlen volt játéka, s örökös tülhajtott improvizálása. Az előadás jóval nagyobb közönséget érdemelt volna. Serpolette szerepét Lorándyné Perczel Mari játszta szokott szeretetre méltóságával. Az énekrészeket úgy ő, mint Bera Rózsa (Germain) nagy hatással, gyönyörűen énekeltek. Lorándy a marquist játszta. Regóta nem hallottuk oly remekül énekelni, mint ez este, mikor a híres keringőt (Bejártam kétszer a világot“) szépen és óriási hatással énekelte. Heltai (Greniső) és Bátosy (Gáspár apó) szintén jól játsztak.

Szombaton Madách „Ember tragédiája“ került színe. Azt hittük, hogy a hirneves darab telt házat csinál, de bizony ez hiu ábrándnak látszik immár. — Az ifjúság, mely a magyar színmű irodalomért annyira lelkesül, szép számmal volt képviselve. A darabot új s esinosan kidolgozott diszletekkel adták, s bizony nagyobb közönség is megnézhetne volna. — Ez előadásban azonban a közönség nevében is meg kell rónunk Polgár Bélát, ki a színpadon teljesen figyelmen kívül hagyja a közönség izlését s a darab komolyságát. Egy drámát egészben véve tönkre lehet silányítani olyan izeltenségekkel, a milyeneket magának ő megengedett. Bátosy (Adám) és Heltai (Luezífer) voltak az est hősei, s feladatukat B. Polgár Fánival (Éva) együtt jó sikerrel oldották meg. — A többi szereplők is meglehetősen játsztak, csak az a nagy hibájuk volt valamennyiüknek, hogy szerepüket elfeledték megtanulni. Ilyenkor a közönség, mely a sugót is hallja, észreveszi, hogy a színpadon miesoda zür-zavaros dolgokat beszél össze-vissza a kétségbeesett szereplő.

A pimpó.*)

Irta: Lőrinczy György.

A vasútállomás úgynevezett kapusa a perronon elsőt esengettet s nyomban rá — esengővel kezében — bejött a váróterembe; iszonyu kolompolást vitt véghez és torkaszakadtából kezdte kiabálni a készülődő vonat utáryát. Az utolsó állomás — természetesen — Budapest.

— Ejh, beszélgessünk még egy kicsit, — szól a szép Kovács Boriska, visszaülve helyére, — ráérünk, még csak elsőt esengettek; ki tudja ugyanis beszélünk-e többé együtt? — Aztán csendes melancholiával nézett ki az ablakon.

— Hogyan — kérdeztem — csak nem megy olyan nagyon messze?

— Ahogy vesszük — felelte, — falusi embernek a nagy városok igen messze vannak!

— Pestre megy, Boriska?

— Pestre is, Bécsbe is. De hiszen, maga még nem is tudja: a grófné hívott magához; társalgónő vagy felolvasónő... szóval olyan házi kisasszony-féle leszek. Alig is várom már, hogy ott legyek, hiába más világ az!

— No, ez igazán meglepő. Es maga ilyen könnyen meg tud válni ettől a kedves vidéktől?

— Ugyan mért volna olyan nagyon kedves? Talán megint a virágos rétet, erdőt, mezőt akarja dicsérni, vagy a sok rokont, ismerőt, jó barátot? Maga mindig olyan poétai hanglatu volt. Ugyan hagyjon nekem békét ezekkel a bakfis-ábrándozásokhoz való ingredienziakkal! Husz éves leány nem éri már azokkal be! Miért bámul úgy, többnek nézek ki? Ha akarja, megmutathatom a keresztlevelemet, épen nálam van. Elhiszi anélkül is? Közönségem. A rétháti „intelligens ifjúság“ nem igen szoktatott ennyi udvariassághoz. — Ábrándozásnál egyebet ugyan mit kereshetnék itt?

*) Megjelent a „Hét“ folyó évi 3-ik számában.

— Például: egy csinos, derék férjet.
 — Talán maga is azt hiszi, hogy a férjhezmenetel szegény leányoknak való pálya?
 — Olyan szép és okos lány, mint maga, Boriska, sohasem szegény.
 — Ne bókoljon, kérem. Mikor ilyeneket hallok, mindig a sávosi körjegyző jut eszembe. Hisz ismeri? Az, a kit maga bambának nevezett. Emlékszik?
 — Az a tömpe orru süheder?
 — Az. Hát megkért a bamba. Esküdözött, akár egy hamis tanu, hogy egyedül a szépségemért meg az okosságomért szeret, s mikor megkérdeztem tőle, hogy elvesz-e hát ugy a mint vagyok, hozomány nélkül, mert a szegény özvegy anyámnak semmije sincs. — Hisz az a csekély pénz, a mit atyám után a grófnétől kap, a kisebb testvéreim nevelésére sem elég. — tudja, mit felelt?
 — Nos?
 — Hogy elvesz, de legalább staffirungra valót vegyünk kölcsön valami banktól; sok „jó ismerőse” van az anyámnak, fogjuk meg valamelyiket aláírónak a váltóra. A buta!
 — De hiszen alán nem a sávosi körjegyző az egyetlen férfi ezen a környéken?
 — Nem, de a többi is csak olyan. Meg általában mindenki. Szűklekű, garasfaló a vidéki népség. Aztán micsoda korlátoltság! Valóban ezeknek az embereknek az orra előtt valami láthatatlan szellem szinte összehuzogatja a látóhatárt; óvakodnak észrevenni, a mi a dombon túl van. Szent isten, micsoda speciések! Egyik rövidebbre, másik hosszabbra nyulik, de valamennyinél ugyanazon izlés, felfogás, vágy, érzelm. Mikor végitekintek rajtok, olyan, mintha egy nagy rétet látnék, a melyen csupa pimpó nőtt... Ismeri ezt az izléstelen, sárga, őrészárú virágot? Fogadni mernék rá, hogy még sohasem figyelt, sohasem látott meg egyet is. Miért is? Néhány napig kirikit a zöld fü közül, azután pehelylyé hervad, akkor neki hajt valami kóbor szellő s szétszórja... Játszik velők az élet, mint a pehelylyel a szél.
 Végtelen kicsinyléssel bigyesztette félre szép ajkát s lassan, félénk dacossággal — mintha a kiforratlan gondolatok közt, melyek csinos fejében kavargtak, nem tudna hirtelen eligazodni — susogta:
 — Az embert legalább lássák meg egyszer!
 — S azt hiszi — kérdém — hogy a paloták között valami más, szebb világot talál? — Csalódni fog, kedves Boriska, s pedig keservebben, mint itt csalódnának! Az ember mindenütt ember; ezivódik, veszekszik egymással, s az élet? küzdelem a pénz és nő körül. Ennyi az egész. — Itt, a faluk és kisvárosok levegőjében ugyanaz az ember él és harszol, a melyik a nagyvárosok ragyogása és iszapja között. A küzdelem itt talán kevésbé izgató, hogy úgy mondjam: kisebbszabású; kevesebb furfanggal s oly eszközökkel folyik, melyeket az élet önként, keresetlenül kínál, de a mozgató erők itt és amott teljesen ugyanazok. Látja, én szeretem ezt a vidéket embereivel s azok hibáival és erényeivel együtt. Sok jó és sok rossz egymás mellett; nem is tudok másféle világot elképzelni. S magam részére inkább választanám annak a szegény, lenézett, sárga, félszeg pimpóvirágnak a sorsát, melyet — míg él — nem vesznek észre, s ha elvirít: szégyeltesz a mezők szellője, mint azét a pompás kaméliát, melyet egy idegsorvasztó dözsölés után az asfalt sarába dobnak...
 — Igaza lehet, — felelte a leány elgondolkozva. — De midégy, mégis bosszantó ez az egyfórmáság. Meguntam nézni, hogy senkinek sem szabad másféleképpen lenni mint a többi. Ah, nem akarok pimpó lenni!
 A második esengetésre általános mozgolódás támadt a váróteremben. Bőröndök, dobozok, felöltők összekeresése, bucsuzás, csókok, sebtében odavetett üdvözlések zsongásától lett hangos a szoba. Boriska is készülődni kezdett.
 — Lesz szíves ezt a dobozt kihozni a vonathoz ugy-e?
 — Nagyon szívesen.
 Kiléptünk a váróterem ajtaján. A vonat mellett — mely utrakézen állott — a kalauzok és állomásai tiszték sűrűgtek-forgtak s az utasok egymást lökdösték. A festett rácesal kerített perront terebélyes lombu hársfák árnyékolták be, melyeket buja zöld gyepek szegélyezett egyenként körül. Az egyikből kirívóan nyulott elő hosszú, üres nyakával egy eleven, sárga pimpó... Ezek a pimpók mindenütt megteremnek.
 — Ime, a maga kedvencez falusi embere, — mutat rá a lány és gunyosan mosolyog, — látja, milyen buta, milyen lenézett? Eltáposhatnám, senki sem szólítana meg érte, inkább leszakítom; ennek ugyanis mindegy.
 Hirtelen lehajolt s kesztyűs kezével leszakította a hosszúsárú, izléstelen, megvetett virágot, aztán gyorsan felszökött a kupéba, melyben egy-két idegen nő ült.
 — Igaz ni, — szölt, — majd el is felejttem: mondja meg annak a kedves kis feleségének, hogy csókoltatom. Még a gyerekeket is. Tudom, megnőttek mióta nem látam őket.
 Kikönyökölt az ablakon, s miközben beszélt, egyik kezében fogta a pimpót, másikkal meg tépte azt a nevetéses szegény virágot s a finom, sárga szíromszálakat egyenként hullatta elém a földre.
 — Itt hagyom a pimpókat... mondá.
 A vegyes vonat hosszú kocsisora lomhán, zörögve megmozdult. — A gép felől éles, sivitő fütty hasította át a levegőt s a rögtön feltámadt léghuzam megcsapta a leány szép, szomorú arcát... a pimpót sodorta a szél tovább... előre.

Az orvos ur neje.

Irta: **Harmatzy Loránt.**

Meleg tavaszi nap volt. A vonat kattogva és dohogva robotgott a Bécs-Budapesti vonalon. Az egyik első osztályú kocsiiban egy fiatal ember ült. Egyedül lévén, unatkozott. Ezen fiatal ember én voltam.
 Sokszor tettem már meg ezen utat, mely most, épen azért már egy csepet sem kelt fel érdeklődésemet. A kocsis egyik sarkába vonultam, s számlálni kezdtem a távirdaoszlopokat, melyek gyors egymásutánban tűntek el a kocsis aklakai előtt.
 Azt mondják, hogy a dohányos ember el nem unja magát sohasem; a füstgomolyok szeszélyes változásaiban való gyönyörködés, keringésök bámulása érdekes unalom-

üző. De ez kérem, mint ekkor tapasztaltam, nem igaz! Füstöltem én mint egy befűtött kazán, s mégis csak unatkoztam.

Százakra menő távirdaoszlopot számláltam már meg, midőn a vonat éles sikoltással Pozsonynál megállott. Kinéztem az ablakon. Nines-e ismerős? Dehogyan volt! Pedig már égető szükségem éreztem a mással való beszélgetésnek. Vissza ültem tehát helyemre, s világmegvető hangulat kezdett rajtam erőt venni.

De egyszerre csak a kocsis ajtaja kinyílik, s belép rajta egy eléggé csinos, de inkább érdekes arcú hölgy; egyenesen azon szakaszban foglalt helyet, hol eddig én voltam. Futólag üdözöltük egymást. A vonat elindult. Ő elhelyezkedett. Én vizsgaszemmel kísértem minden mozdulatát. Kalapját, felöltőjét letette, s... magam előtt láttam egy olyan nőt, kivel nem épen megvetendő együtt utazni.

... Meg kellene szólítanom! Igen ám! De hogyan? A dohánytárczámból elővettem egy cigarettát, rágyújtottam és így szólítottam utitársnőmhöz:

„Reménytelen Nagysád nem zavarja a cigarettát, mert ha igen, akkor kidobom!”

„Engem?” kérdé ő, sajátos pillantást vetve rám.

„Dehogyan! a cigarettát,” világosítottam fel őt.

„Kérem! Csak tessék tovább szívni!”

Azután ő kezdett beszélni, rövid szünet után.

„Ilyen szép időben igazán kellemes utazni!”

„Valóban! — feleltem udvariasan — főleg ha a szép idő, ily szép utitársnővel párosul!”

Ő mosolygott s lassanként beszédbe boesájtkoztunk.

Vácznál már oly bizalmasan álltuk, mintha évek óta lennénk ismerősök. De hiába! Utközben az ismeretség is gőzerővel halad...

De hosszú lenne elbeszélni az egészet. Elég az hozzá, hogy Budapestre megérkezve, ő ezen szavakkal vált el:

„Aztán csak keressen fel, kedves... izé... ur.”

„Bricska Vinceze a nevem.”

... kedves Bricska ur! A viszontlátásra!”

*

Egy hét múlva látogatást tettem utitársnőmnél, ki bizonyos Fogóssy Kelemen budapesti fogorvos neje. A nő egyedül volt otthon; nagyon szívesen fogadott. Coganakkal, cigarettával kínálta meg, mely utóbbit saját piczi rózsás nyelvecskéjével ragasztott össze...

Egy alkalommal, nem régiben, újból felkerestem: éppen midőn szerelemről kezdtem neki beszélni, mely forró, mint a Vezuv lávája, a mikor még folyékony, és mély, mint egy kut.; betoppan a szemfüles szobaleány, ezen szavakkal: „Jaj Naacsága! A Naacságos Ur!” Mintha jég hideg zuhany szakadt volna a nyakamba!

„Jaj! A férjem! — szölt a nő — hallotta ön? A férjem!”

„Hallottam, asszonyom! — feleltem nyugodtságot erőszakolva magamra. — Legalább lesz szerencsém, őt megismerhetni!”

„Boldogtalan ember. Férjem meg fogja Önt ölni, ha itt találja. Nem is képzeli, hogy ő milyen féltékeny!”

„Na! Szegény fejem! Lesz most mindjárt hádd el hádd!”

Az ajtó előtt a férj léptei hallatszottak. Kétségbeesett pillantást vettem a nőre. Ez megragadva karomat, s miközben így szölt: „Megmentem önt” a mellék szobába tuskolt.

A legrosszabbra elkészülve, rogytam itt egy karszékre...

... Pár percz múlva meggyült az ajtó, s belégett ő, a férj, Fogóssy Kelemen ur. Megnyerő mosolyra terpesztette szét a száját, s a kezét nyujtva így szölt:

„Ah! Uram! Végtelen örülök a szerencsének!”

„Tessék?” kérdém ámultan, más fogadtatásra lévél elkészülve.

„Igen uram! — felelé ő — fenntartom a mit mondtam. Szerencse. Nagy szerencse. Kérem fáradjon ide, az ablak elé!”

Megtettem.

„Így kérem! Most szíveskedjék kinyitni a száját, s megmutatni a „betegét.”

„De uram... nines szerencsém önt érteni!”

„Hogyan! A nőm azt mondta, hogy egy ur van itt a szobámban a ki fogat akar huzatni!”

Világos lett előttem minden. A nő megigérte, hogy megment feltékeny férje bucsuzásától. S ezt meg is tette Megmentett, de mily áron.

10 percz múlva egy zápfoggal és öt forinttal könnyebbülten hagytam el a házat.

*

Másnap levelet irtam Fogóssynének:

Tisztelt Nagysád!

Azt mondtam Önnek, hogy „imádom!” És igaz. S kész is volnék önért életemet feláldozni; de foganként végigszenvedni a pokol kínját, ehhez nem érzek erőt, még akkor sem, ha a dij kegyed lenne. E válásnak, különben előbb-utóbb ugy is be kellett volna következni, mert addig csak folytathatnám látogatásaimat önnél, míg a fogaim el nem fogynak (pedig nines valami sok), de mi lesz aztán...?

Különbön biztosítom kegyedet, hogy emlékezetemben mindig meg fogom önt őrizni.

Maradok tisztelője

Bricska Vinceze.

*

Megfogadtam akkor, hogy nem udvarolok többé férjes asszonynak.

Nem volt párja a faluban....

Irta: **JÁNOSSY GYULA.**

Már akárki mit mond, nem volt párja a faluban Janónak. Nyalka külsejű, szép növésű, szemrevaló legény volt. Valóságos Don Juan-já volt a községnek. Csak ugy odavetődött a községbe. Bares János bíró uram az abosi búcsún fogadta fel őt szolgálatba. Rossz szemmel nézte Janót a falu legénysége, s ez az ellenszenv még fokozódott iránta, midőn látták, hogy a fala szépei valósággal bolondulnak utána. — Ha mulatságot rendezett a fiatal-ság, legszívesebben vele táncoltak a leányok. Még a szép Máriának, a falu legvagyonosabb leányának is megdobbant a szive, ha Janó tánczközben magához szorította karesu darázsderékát.
 Volt is ilyenkor suttogás a fehér cselédek között.

„Nézd csak, mily szerelmes pillantásokat vet Marina a legényre, hogy simul hozzá, Maesó Onda már nem kell neki, pedig az az eljegyzett vőlegénye. Ki hitte volna, hogy oly hamar cserben hagyja a legényt.”

Most is javában folyt a mulatság, megeredt a jó kedv s tánczra perdült a fiatalság. Janó ugyancsak megforgatta a szép Marinát. Egész elemében volt a legény, a leány szemének esábitó villongása forrongásba hozta vérért s ölbe kapva a leányt vígan lejtette vele a kavesányi nemzeti tánczot. A bámulók csoportjából egész kör képződött körülöttök, s megeredt ismét a suttogás.

Maesó Onda ott ült szótlanul egy asztal előtt, szemének vésztlő villanása a tánczoló páron akadt meg. S a mint az egyre hangosabb megjegyzések a fülébe jutottak, úgy érezte magát, mintha tüzes vas hatolt volna agyvelejébe; sebzett fenekédként ugrott fel a boros üvegekkel megrakott asztaltól s rémitő fenyegetőzések között rohant ki a koresmából.

Az éj hűs levegője kissé lehűtötte forrongó vérért s nyugodtabban kezdett gondolkodni. Már egy pár hete tapasztalta, hogy Marina hidegben viselkedik vele szemben, s tudta jól, hogy ezen elhidegülésnek Janó az oka. Belátta, hogy a leány, míg ez a sehonnai utjában áll, nem lehet övé, azért bosszút forraít, iszonytató bosszút, melynek végrehajtását a közeledő bucsu napjára halasztotta. Minden este eljárt azért Marinához, s ugy vetette magát, mintha a leány elpártolásáról neki nem volna tudomása, szemének lázas fénye azonban elárulta azt a vihart, mely szívében dult. A féltékenység zöld szemű szörnyetege befűszkelte magát szívébe, s ezt elpalástolni sehogy sem tudta. A leány hagyta magát öletetni, esköltatni, tudta jól, hogy a legkisebb ellenkezés a legény gyanúját csak fokozni fogja. Egy este szokatlanul korábban jött a leányhoz, egyedül találta ugyan Marinát, de ugy tetszett neki, mintha a kerítésen túl sebesen futó léptek nesztét hallotta volna. A leányt nagyon kipirulva, s szemmel látható zavarban találta, s ugy látszott, mintha a leány valamit a keblébe rejtett volna.

Mi az a mit öledbe rejtettél, kérdé tőle.

Marina még az imént piros arca egyszerre felfehér színbe ment át. Magához térve azonban pillanatnyi zavarából, karjait a legény nyaka köré fonta s lány behizelgő szölt hozzá.

Ugyan édes Öndöm, mi lelt téged egy idő óta, oly különös vagy, talán haragszol rám? A legény felelet helyett elkezdte keresni az elrejtett tárgyat. Midőn Marina látta, hogy a legény nem tágit, sőt egyre szemtelenebb módon kutat rajta, minden erejét összeszedve, eltaszította a legényt magától. Azonban ugyanazon pillanatban, a mint ellökte magát a legényt, valami apró tárgy csengése hallatszott a kövekről. Egy kis karika gyűrű volt az, a mit Janótnál kapott Marina az este. — Öndő hirtelen felkapta a földről az elejtett gyűrűt, s a leány szeméi elé tartva vad haraggal szölt hozzá.

Hát így eselsz te engem, no várj, majd lakolsz érte! Ime kezemben van hűséged bizonyossága.

Marina látva, hogy a Janóval való viszonya el van árulva, s hogy gyakori találkozásuk már nyílt titok, szívrepesztő zokogásban tört ki.

Az égre kérte Öndöt, rimánkodott előtte ne bántsa az ő Janóját, kit ő annyira szeret, hanem inkább ölje meg őt. A leány szavai pokoli kínokat okoztak Öndónak, ugy érezte magát, mintha szívébe gyilkos tör furódott volna. Kezét fenyegetőleg emelve föl, a vad harag engesztelhetetlen hangján szölt Marinához.

Csak szeresd azt az uri pofájú jött-meantet, de siess a szeretkezéssel, mert ugy sem fog tartani sokáig, s azzal ott hagyta Marinát.

A legény utóbbi szavai különösen hangzottak a leány előtt, ugy tetszett neki, mintha a legény szavai elkeseredett bosszu kifakadása lett volna. Valami balvégzetű sejtélem kezdte kizozni őt, melynek nyomasztó hatása alul szerető szive nem tudott sehogy sem szabadulni. Az Öndóval való találkozás elbeszélte kedvesének, s végzetes esemény bekövetkezésétől tartva, óva inté Janót, hogy a menyire lehet, kerülje a Maesó Öndóval való találkozást.

Vagyok én még olyan legény, mint ő, felelt Janó, hogy megnyugtassa aggódó kedvesét. Ha kiköt velem, ugy helyben hagyom, hogy Istenemre mondom, örökre elmegy a kedve a verekedéstől. A hősies bátorság eme nyilatkozatára Marina láthatólag megnyugodott s boldogságtól mosolygó arczal borult a legény keblére.

Az alatt az András napi bucsu elérkezett.

A meszelés, takarítás és tisztogatás, a mi ily alkalommal falusi ősi szokás, ugyancsak foglalkoztatta a fiatal menyecskeket és leányokat. Mindenki, még a legszegényebb ember is, sietett a falu védszentjének emléknapját illő fényvel megülni.

A szomszéd községek apraja-nagyja egyenként és együttesen sógorság rokonság révén, s egyéb atyafisági jusszon hivatalos volt a búcsúra.

Marina is kint szorgoskodott s egy hosszú nyelvű meszlővel hófehérre meszelve portájukat.

Vig dalolás hangzott a faluban.

Vidám asszonyi nevetés, pajkos lármája élénk s érdekessé tette a kis falut.

Mindenki örült, csak a falu legszebb szál virága, Marianna volt szokatlanul levert, valami kínos sejtélem gyötörte, melynek lehangoló hatása alul szabadulni nem tudott.

Az effajta búcsúk legérdekesebb epizódjai délután kezdődnek, mikor vig poharzás közben folyik a dinomdánom.

Este kilencz óra körül egy alakot lehetett látni Marina ablakai körül ólálkodni.

Marina nem vette észre.

Egyszerre heves szóváltás hallatszott a sötétségben, a zajra kiszaladt a vendégsereg, de már akkor csendes volt minden.

A két alak Janó és Onda volt.

Janó épen szeretőjéhez igyekezett, a midőn egyszerre azon veszi magát észre a sötétben, hogy valaki a kapunál utját állja.

Zerge ügyességgel hirtelen átvette magát a kerítésen s eszeveszett gyorsasággal futni kezdett a temető felé. Oda érve egy erős karót szakított ki a sövényből s megfordulva szembeszállt üldözőjével. A hold épen akkor bukkan ki egy sötét felleg mögül, s ragyogó sugaraival bevilágítja a tért, hol a két halálos ellentél állott szemben egymással.

Nagyszerű látvány volt az, midőn a dulakodó felek egymásra rohanva halálhozó ütésekkel igyekeztek egymást harcoképtelenné tenni.

Nagyszerű párbaj, melynek csak a halál vehet véget, s melyhez hasonlót csak a lovagkor mutathat fel. Macsó Ondónak hosszas küzdelem után végre sikerült ellenfelét egy hatalmas csapással úgy fejbe kollintani, hogy az menten halva rogyott össze.

Ezzel Ondó nyugodtan, mint oly ember, ki kötelességszerűleg cselekedett, indult Marina lakása felé. Oda érve kopogott az ablakon.

Marina sietve nyitotta fel az ablakot, azt hívé persze, hogy kedvese jött hozzá.

De oh égi! iszonyú volt az, a mit látott, ésbontó vérfagyasztó látvány.

A hold ezüst fénye épen az ablakra esett s megvilágította az ablak előtt álló véres alakot.

A véres alakban azonnal ráismert Ondóra.

Gyilkos, gyilkos, megölted őt, kiáltá Marina szivszaggató hangon, s éles kiáltással rogyott össze.

A jajkiáltásra felriadt az alvó háznép, s ott találta Ondót az udvaron véresen, Marinát meg kamrácskájában ájultan.

A mi még ezek után e szomorú történet befejező jelenetéhez tartozik, az nagyon is szomorú.

Marinát sikerült ugyan ájultságából feléleszteni, de az iszonyú kedélyrázkódítás okozta veszélyes betegségből megmenteni többé már nem lehetett. Egy heti kínos szenvedés után meghalt, s végső óhajához képest abba a sirba tették, hol kedvese pihent.

Nem lehettek egymásé itt a földön, lelkeik azonban ott túl a szellemvilágban örökre egyesültek.

Ondó az itélőszék elé került, párbaj vétség helyett természetesen szándékos emberöléssel vádolva. A böles törvényszék több enyhítő körülmény figyelembe vétele mellett életfogytiglan tartó fegyházra ítélte el őt.

Egészen belenyugodott a szerencsétlen a sors kegyetlen végzésébe, s az élve eltemették sötét, komor falai között, hol az élet elviselhetetlen teher, a halál igazi megváltás, vigasztaló remény, fejezte be gyötrelmes életét.

Gömörvármegye legtöbb adót fizető megyebizottsági tagjainak névjegyzéke az 1895. évre.

1. Gróf Andrássy Géza	13631 frt 75 kr.
2. Gróf Serényi Béla*	8076 frt 82 kr.
3. Heinzelman Alfréd	3321 frt 46 kr.
4. Szentiványi Miklós	2541 frt 93 kr.
5. Bárány Lúszenszky Henrik	2522 frt 58 kr.
6. Schopper György	2402 frt — kr.
7. Radvánszky György	2099 frt 03 kr.
8. Bárány Aladár	2051 frt 55 kr.
9. Ragályi Ferencz	1673 frt 95 kr.
10. Farkas Ábrahám	1590 frt 98 kr.
11. Köhn Sámuel	1566 frt 52 kr.
12. Hámos László	1513 frt 02 kr.
13. Hámos Árpád	1464 frt 43 kr.
14. Ruthényi Béla	1433 frt 82 kr.
15. Forgách József	1387 frt 76 kr.
16. Sárközy Gyula	1367 frt 13 kr.
17. Szentmiklósy István	1324 frt 05 kr.
18. Fáy Barnabás	1322 frt 82 kr.
19. Gróf Zichy Ferraris Manó	1300 frt 47 kr.
20. Szentmiklósy Aladár	1274 frt 53 kr.
21. Bornemisza István	1227 frt 04 kr.
22. Szakall István	1219 frt 51 kr.
23. Hamvay Zoltán	1215 frt 05 kr.
24. Samarjay János	1183 frt 59 kr.
25. Putnok Mór	1179 frt 94 kr.
26. Hamvay József	1094 frt 20 kr.
27. Ifj. Szabó László	1067 frt 94 kr.
28. Borbély László	1044 frt 57 kr.
29. Hevessy László	963 frt 72 kr.
30. Dapsy Béla	921 frt 73 kr.
31. Fernét Jenő*	917 frt 38 kr.
32. Vajda Ferdinánd	916 frt 99 kr.
33. Szilárdy Béla	870 frt 71 kr.
34. Ragályi Gyula	860 frt 93 kr.
35. Hámos Aladár	804 frt 98 kr.
36. Szontagh Zoltán*	785 frt 04 kr.
37. Bárány Nyáry Sándor	758 frt — kr.
38. Hevessy Benedek	744 frt 26 kr.
39. Beélik Iván	710 frt 29 kr.
40. Czibur Pál	685 frt 55 kr.
41. Hevessy Bertalan	680 frt 77 kr.
42. Poós Gyula	670 frt 66 kr.
43. Okolicsányi Gáspár	658 frt 71 kr.
44. Lovasányi Soma*	658 frt 30 kr.
45. Hevessy József	643 frt 96 kr.
46. Fáy Viktor	636 frt 08 kr.
47. Brones István	629 frt 85 kr.
48. Hámos Zoltán	626 frt 61 kr.
49. Marton János	621 frt 20 kr.
50. Ifj. Szentmiklósy Kálmán	609 frt 11 kr.
51. Diószeghy Zsigmond	603 frt 70 kr.
52. Gömör János	601 frt 84 kr.
53. Kishonthy József*	566 frt 90 kr.
54. Molnár József*	550 frt 06 kr.
55. Fáy Gusztáv	536 frt 89 kr.
56. Ifj. Kovács János	531 frt 70 kr.
57. Markó J. Imre*	515 frt 30 kr.
58. Tornallyay Dezső	515 frt 03 kr.
59. Kubinyi Aladár*	514 frt 60 kr.
60. Ifj. Süteő István*	511 frt 70 kr.
61. Dr. Pösch Dezső*	501 frt 74 kr.
62. Csizsár László	500 frt — kr.
63. Sebők Pál	499 frt 41 kr.
64. Rudnay Lajos	487 frt 37 kr.
65. Hruska András	486 frt 58 kr.
66. Sarlay Pál	479 frt 41 kr.
67. Moesz Miksa	476 frt 32 kr.
68. Nehrer László	467 frt 04 kr.
69. Id. Gasko János	463 frt 99 kr.
70. Ambrózy József*	459 frt 04 kr.
71. Fáy István	458 frt 22 kr.
72. Mariássy Andor	448 frt 49 kr.
73. Braun Mór	445 frt 31 kr.
74. Farkas Zoltán	441 frt 03 kr.
75. Kubinyi József	437 frt 75 kr.

76. Engel Adolf	423 frt 90 kr.
77. Tornallyai Zoltán	421 frt 42 kr.
78. Czékus László	418 frt 59 kr.
79. Altstok Ede	417 frt 50 kr.
80. Vajda András	416 frt 29 kr.
81. Boros István	410 frt 21 kr.
82. Beliczky Viktor*	409 frt 44 kr.
83. Stolez Márton	407 frt 69 kr.
84. Madarassy Gyula	406 frt 81 kr.
85. Hegyessy Sándor*	403 frt 84 kr.
86. Gaál János*	402 frt 28 kr.
87. Szontagh Pál	399 frt 64 kr.
88. Fekete Nándor	396 frt 71 kr.
89. Nagy Elemér	392 frt 07 kr.
90. Ifj. Szakall Barna	392 frt 07 kr.
91. Tóth Kálmán	390 frt 33 kr.
92. Biel Mihály	389 frt 64 kr.
93. Alexy Albert	387 frt 40 kr.
94. Ebeczky Elek	383 frt 70 kr.
95. Komjáthy Miklós	377 frt 86 kr.
96. Podhraczký Andor*	375 frt 80 kr.
97. Mészáros Bálint	374 frt 68 kr.
98. Böhm József	373 frt 05 kr.
99. Somoskeőy Antal	372 frt 06 kr.
100. Mariássy Barna	371 frt 47 kr.
101. Nehrer Mátvás	371 frt 06 kr.
102. Seiffert Antal	371 frt 06 kr.
103. Molnár Lajos	370 frt 26 kr.
104. Schröder Gyula*	369 frt — kr.
105. Török Bálint*	368 frt 88 kr.
106. Horváth László	367 frt 64 kr.
107. Dr. Török János*	364 frt 20 kr.
108. Kubinyi Kálmán	362 frt 78 kr.
109. Kubinyi Manó	359 frt 27 kr.
110. Nehrer Gyula	358 frt 89 kr.
111. Schvarcz Ede	358 frt 25 kr.
112. Szilvási Nándor*	355 frt 50 kr.
113. Beliczky Gusztáv*	355 frt 15 kr.
114. Baksay József	354 frt 69 kr.
115. Süteő István*	347 frt 72 kr.
116. Ragályi Géza*	345 frt 50 kr.
117. Kishonthy Gyula	340 frt 96 kr.
118. Latinák Rudólf	336 frt 11 kr.
119. Latinák Frigyes	336 frt 10 kr.
120. Dr. Markó Sándor	335 frt 77 kr.
121. Institórisz Endre*	331 frt 32 kr.
122. Schlosser Albert*	331 frt 24 kr.
123. Gottlieb Gábor	327 frt — kr.
124. Szentiványi Árpád	325 frt 49 kr.
125. Valter Gyula	321 frt 29 kr.
126. Hubay László	321 frt — kr.
127. Schmidt Bernát	318 frt 20 kr.
128. Mariássy Géza	315 frt 47 kr.
129. Czibur Kálmán*	315 frt 36 kr.
130. Remenyik Andor	315 frt 15 kr.
131. Bornemisza László	313 frt 95 kr.
132. Soffer Zsigmond	311 frt 09 kr.
133. Batty Gyula	309 frt 50 kr.
134. Stojkovic Emil	306 frt 66 kr.
135. Dancs László	302 frt 17 kr.
136. Janovics Gyula	301 frt 59 kr.
137. Balogh Samu*	295 frt 62 kr.
138. Dapsy József	294 frt 02 kr.
139. Gottlieb Jakab	292 frt 69 kr.
140. Rosenberg Márton	282 frt 51 kr.
141. Komjáthy István	280 frt 84 kr.
142. Szeleczky Dénes	273 frt 39 kr.
143. Hennyey Kálmán	273 frt 14 kr.
144. Thalabér Lajos	270 frt 92 kr.
145. Urszinyi Zsigmond*	270 frt 60 kr.
146. Horváth János	270 frt 37 kr.
147. Tirscher Szilárd*	268 frt 90 kr.
148. Pazar Andor	261 frt 80 kr.
149. Hollósy József*	259 frt 06 kr.
150. Kerekes István	256 frt 74 kr.
151. Dr. Maurer Arthúr*	252 frt 30 kr.
152. Vattay Antal	252 frt 14 kr.
153. Verbjár Péter*	250 frt 42 kr.
154. Hamaliar Károly	249 frt 79 kr.
155. Babarik Márton	249 frt 05 kr.
156. Dobsa Jenő	248 frt 76 kr.
157. Bazilidesz János	248 frt 28 kr.
158. Flasko György	246 frt 90 kr.
159. Abaffy Gusztáv	246 frt 79 kr.
160. Kubinyi Imre	246 frt 40 kr.
161. Matheidesz Samu	244 frt 29 kr.
162. Remenyik Pál	243 frt 54 kr.
163. Ethey Károly*	242 frt 08 kr.
164. Szilárdy Octáv	240 frt 21 kr.
165. Ossko Lajos	238 frt 54 kr.
166. Baksay István*	236 frt 16 kr.
167. Szentiványi Géza	234 frt 84 kr.
168. Varga József	229 frt 79 kr.
169. Alitisz Miklós	228 frt 73 kr.
170. Fejérváry János*	227 frt 38 kr.
171. Láng Károly	226 frt 30 kr.
172. Szabó Károly	226 frt 20 kr.
173. Dr. Veress Samu*	224 frt 02 kr.
174. Somoskeőy Ágost	223 frt 41 kr.
175. Szuhay Zsigmond	219 frt 34 kr.
176. Kiss Károly	219 frt 33 kr.
177. Henezs András	218 frt 31 kr.
178. Bráz János*	216 frt 88 kr.

A *-gal jelletteknek adója kétszeresen van számítva.

Hírek és vegyesek.

Adjon Isten boldog karácsonyt! Lapunk minden munkatársának, előfizetőjének és olvasójának boldog karácsonyi ünneplést kívánunk.

A „Gömör-Kishont” szerkesztőség és kiadóhivatala.

Árvák karácsonya. A rimaszombati és vidéke jótékony négyesülete f. hó 22-én este 5 órakor tartotta meg a helybeli kisdudov-teremben szokásos ünnepélyét, az árvák karácsonyestjét. Az egyesület tagjai szép számmal jelentek meg, hogy az árvák örömét megjelenésükkel is fokozzák. Az ünnepély azzal

vette kezdetét, hogy az ev. egyház ékesszavu lelkésze, Glaufl Pál főesperes tartott meleg érzést lehelő s meghatározó beszédet egyrészt a jötevé hölgyekhez, másrészt az árva gyermekekhez. Majd egyik árva leánya verses köszöntőben intette Bornemisza Lászlóné elnökűhöz a maga és társai halálját jötevéik iránt. Ezután következett a gazdag adományok szétosztása, melyek legnagyobb része meleg ruházati cikkekkel állott, nem hiányzottak azonban ételmi szerek s édes cukrocskák sem. Az ajándék tárgyak egész hosszú asztalt töltöttek meg, melyet a gazdagon feldisztított és megvilágított karesonyfa fénye sugárzott be. A gyermekek s apolók látható örömmel fogadták a kapott ajándékokat s boldogan érezhették annak igazságát, hogy: „Kinak az ég alatt már van senkije sincsen, ne féljen: felfogja ügyét a jó Isten — A katholicus kör helyiségében is szép ünnepély folyt le f. hó 21-én, mikor is nyolcz szegény ember között a karácsonyünnep alkalmából 33 frtot osztottak ki, s 10 frtos összeggel a szegények részére egy alapítványt létesítettek. A jelenvoltakhoz Policsék Rezső róm. kath. káplán szép alkalmi beszédet intézett.

Csendőrségi szemle. Lukács Mózes esendőr-alvezredes városunkban időzött, s szemlét tartott a helyben állomásozó esendőrség felett.

A gömörmezei athletikai klub folyó hó 29-én a kaszinó társalgó-terében választmányi ülést tart, melynek tárgyát új tagok felvétele képezi.

Katonai hírek. Bauer József főhadnagy és Einsiedler Gusztáv hadnagy nyolcz, illetve négy heti szabadságra utaztak.

A jégpálya. A koresolyázó egyesület szép s nagy jégpályája már átadatott a használatnak, s szt. Halifax lelkes hívei vigan csuszkálnak s éles szerszámukkal lakadatlan hévvel metszik a tükörsima jeget. Alig várta már a szórakozni vágyó ifjúság, hogy a nemes és test-edző sport iránti szenvedélyét kielégíthesse, most aztán ugyancsak sok tüzzel fogott hozzá!

Színészeink Tiszolczon. Batosy Endre színtársulata f. hó 23-án vasárnap este Tiszolczon játszott. Előadták a „Szultán” operette-et; még esütörtökön fog-nak ott egy előadást tartani, mely alkalommal színre kerül a „Madarász” című operette. Bizony szomorú dolog, hogy Batosynak, ki két éven át közönségünk kedvence volt, s városunkban mindkét idejében keresztül a legrendezettebb viszonyok között tartotta fenn jó erőkből álló társulatát, most Tiszolczra kell mennie, hogy némi anyagi biztosítékot szerezzen. Más szempontból — mely a derék igazgatóban ez eszmét megpendítette, — dicséretre méltó, hogy hazafias missziót kíván teljesíteni a társulat, mikor a nemzetiségi ellentétek annyira exponált helyén, a magyarorszag végvárában néhány előadás tartására vállalkozott. Ohajtandó volna, hogy az előadásokat minél nagyobb közönség nézze végig. Megeshetik, hogy a megye székvárosát lefözi Tiszolcz, mert nálunk ez idén, daczára a nagyszámu és kitünően előadott újdonságoknak — még egyszer sem sikerült telt házat össze hozni, a mi valóban szomorú jelenség. Mint értesülünk a társulat most nagyban készül Konti kitünő operettjének a „Cziterás”-nak előadására, mely teljesen új díszletekkel már e napokban kerül színre.

Becsapott pénzintézet. Ezen cím alatt a „Magyar Hirlap” közli a következő szenzációs újdonságot: „A tornallyai takarékpénztárról megvesztezt az beszélik, hogy az igazgatóság a napokban Fodor Károly ügyvédnek és intézeti ügyésznek októberben történt ethalálózása után, tömeges csalásnak jött nyomára, amikkel az ügyész az intézetet megkárosította. Tudósítónk utánna nézett a dolognak s hitelt érdemlő forrásból azt az értesülést kapta, hogy az igazgatóság szakavatottságra és körültekintésre éppen nem mutató eljárása révén az intézetet, mint eddig kideríthető volt, az ügyész rövid két esztendei működés alatt 7000 frt erejéig károsította meg. Az intézeti ügyészt nemesak az intézet vezetőségének, hanem az egész vidék lakosságának feltétlen bizalma és tisztelete környezte. Az igazgatóság, melynek élén Nagy Pál ref. esperes áll, 2000 frtot fizetett ki ügyészenek egyszerű bejelentésére, hogy ennek az összegnek jelzálogi biztosítása folyamatban van. Az ügyész a maga aláírásával elismerte az összeg átvételét oly czéllal, hogy a feleknek kézbesítse. Az igazgatóság előtt az összeg megszavazásakor felmutatott telekkönyvi állapot azonban nem felelt meg a valóságnak, a telekkönyvi kivonat valószínűleg hamis, vagy régi volt. A kivonatban megnevezett egyének ugyanis részint régen elhaltak s vagyonuk most örökösök nevén áll, részint pedig vágyontalanok, a kik a nevökben és részükre felvett kölcsönről tudomással nem bírtak 5000 frt értékű váltója van az intézetnek, a melyeken a kibocsátók, elfogadók s forgatók aláírásai jönevü, vagyonos birtokok aláírásának egyszerű utánzatai. Az időközönkint előbukkanó váltók hamis voltáról a váltóóvások közlése után jelentkező és a váltó-bírósal előtt kifogással élő telek nyilatkozatai tesznek tanúságot. A különben szilárd alapon nyugvó szolid pénzintézet ily módon vezetőségének kereskedelmi és jogi ismeretekben való járatlansága miatt szenvedett kárt. Az igazgatóság az ezután felmerülhető károknak szorongva néz elébe, minthogy a néhai ügyész eszelekvő hagyatékát jóval meghaladják a passzívák s így a pénzintézet kárát az igazgatósági tagok lesznek kénytelenek megtéríteni. Mi a közleményhez még bővebben fogunk hozzászólni; egyelőre azt jegyezzük meg, hogy a szomorú esemény megének köreiben hetek óta közbeszéd tárgyat képezte s mi szándékosan hallgattunk róla, mert nem akartuk az elmergesedni készülő dolgot még inkább felfújni. — Most már országszerte ugyis meghurczolva lévén a sajnálatos ügy, ószinte röstelkedéssel adjuk, tudtul s véleményünkkel a felöl legközelebb el is fogjuk mondani.

Jószivü adakozók. Rimaszombati és vidéke jótékony négyesülete humanus hivatásához méltóan ez idén is gyűjtést indított a végből, hogy a vagyontalan kis árvákat megvendégelhesse a mindnyájunkat szerető Jézus nevében. A nemes egyesület fáradozása most is igen szép eredményt járt, a mennyiben az egyesület tagjai szives készségevel adakoztak a következőleg:

Bornemisza Lászlóné: kalács, ruhanemü. Molnár Józsefné: 2 frt, ruhanemük. Kern Adolfné: ruhanemük. Dapsy Józsefné: 1 frt. Heksch Bertalonné: 50 kr. Folyami Kálmánné: 50 kr. Kovács Zsigmondné: 50 kr. Bródy Bertalonné: 50 kr. Liszka Józsefné: 50 kr., ruhanemü. Id. Gasko János: 50 kr. Landau A.-né: 50 kr. Soós

1 frt. Scholez Vilmos: 20 kr. Id. Sütheó Istvánné: 1 frt, ruhanemű. Marikovszky Istvánné: 1 frt. Reisz-Marikovszky Emma: ruhaneműek. Marton Jánosné: 1 frt, ruhanemű. Gyuláné: 50 kr. Gelmann Sámuelné: 1 frt. Engel Adolfné: 1 frt. Paczek Mórné: 50 kr. Horváth Lászlóné: 1 frt. Özv. Miskolczy Istvánné: 50 kr. Hudoba Sámuelné: 50 kr. Kálnay Mária: 50 kr. Liehtsein Adolfné: 1 frt. Szabó Károlyné: 1 frt. Tomesányi Lászlóné: 1 frt. Kishonthy Gyula: 1 frt. Lukács Gézané: 1 frt. Sárkány Imréné: Stech Kálmánné: 1 frt. Bertha von Rosenauer: 1 frt. Terhes Pálné: 1 frt. Zachar Gusztávné: 50 kr. Baksay Istvánné: 1 frt. Madarász Pálné: 1 frt. Lokesánszky Endréné: 1 frt. Stolez Mártonné: ruhanemű, dió. Beliczky Viktorné: ruhanemű, alma. Özv. Benkár Józsefné: 50 kr. Papp Zsuzsanna: 50 kr. Dr. Szabó Sámuelné: 1 frt. Vozáry Györgyné: 1 frt. Özv. Ujházy Tivadarné: 2 frt. Rakottay Danoné: sütemény. Kalla Mihályné: 1 frt. S. J.: 40 kr. Tóth Gusztáv: sütemény. Pongrácz Pálné: 50 kr. Dr. Veres Samuné: 1 frt. Fülep Benininé: 50 kr. Szentmiklóssy Gyuláné: 50 kr. Sütheó Istvánné: 1 frt. Máriássy Lászlóné: 1 frt. Törköly Józsefné: 50 kr. Kubinyi Aladárné: 1 frt. Forster Imréné: 1 frt. Fodor Béláné: 50 kr. Lemonton Luiz: 50 kr. Ethy Aranka: ruhanemű. Ifj. Széplaky Lajosné: 1 frt. Szentmiklóssy Klema: 1 frt. Bányainé: 50 kr. Özv. Andrik Samuné: 50 kr. Szentmiklóssy Agostonné: 1 frt. Putra Eléné: 50 kr. Farkas Ábrahámné: 3 frt, ruhanemű. Szöllősy Julia: ruhanemű. Özv. Zsembery Adolfné: 1 frt. Rábely Miklósné: 50 kr. Hevessy Bertalanné: 1 frt. Tibéli Zsigáné: ruhakelme. Németh Emília: 50 kr. Szűts Károlyné: 50 kr. Runyai Józsefné: 50 kr. Glaufer Pálné: 50 kr. Török Gyuláné: 3 frt. Özv. Mészáros Kálmánné: ruhanemű, gyümölcs. Özv. Eszényi Istvánné: 50 kr. Netkovszky Adolfné: 50 kr. Manczel Józsefné: 1 frt. Szabó Lajosné: 50 kr. Horváth János: 1 frt. Groó Vilmosné: 1 frt. Malatinszky Ferenczné: 6 pár harisnya. Veres Lázárné: 50 kr. Dr. Szeless Ödönné: 1 frt. N. N.: 20 kr. Hennyey Kálmánné: ruhanemű. N. N.: 10 kr. Szeredinszky Sándorné: 50 kr. Kubinyi Bertalanné: 1 frt, gyümölcs. Ragályi Gézané: 50 kr. Institoris Eadréné: 50 kr. Kishonthy Józsefné: 1 frt. Juraskó Jakabné: 1 frt. Pitta Lipótné: 50 kr. Varga Lajosné: 50 kr. Jakovecz Lajosné: 50 kr. N. N.: 10 kr. N. N.: 20 kr. Abonyi Amália: 1 frt. Zsuffa Kálmánné: 20 kr. Balogh Endréné: 50 kr. Zehery Lászlóné: 20 kr. Baksay Józsefné: 1 frt. Szontagh Károlyné: 1 frt. Badiányi Gyuláné: 50 kr. Rakottay Józsefné: 50 kr. Rárossy Gyuláné: 1 frt. Dr. Zehery Istvánné: 1 frt. Polnis Jánosné: 1 frt. Feketéne Otte Hedvig: 1 frt. Cziner Miksáné: 1 frt. N. N.: 20 kr. Szerényi Jánosné: 20 kr. Czikora Istvánné: 20 kr. Nagy Ferenczné: 1 frt. Lenner Gyula: 20 kr. Özv. Klimó Jenőné: 1 frt. N. N.: 10 kr. N. N.: 10 kr. N. N.: 15 kr. Váy Jánosné: 50 kr. Bernáth Gyuláné: 1 frt. N. N.: 10 kr. Sarinay Ignáczné: 50 kr. Kubinyi Kálmánné: 1 frt. Hámos Lászlóné: 5 frt. Szentmiklóssy Kálmánné: 2 frt. Lőrinczy Györgyné: 50 kr. N. N.: 20 kr. Hágetter Lajosné: 50 kr. Kerekes Dezsőné: 50 kr. Fábry János: 50 kr. Rónay Gyuláné: 50 kr. Özevgy Kovács Jánosné: 50 krajczár. Br. Luzsenszky Henrikné: 2 frt. Kovács Rubini Antónia: 1 frt. Samarjay Jánosné: 3 frt. Lőkövies Lipótné: 1 frt. Fornét Gyuláné: 1 frt. Stehlinszky Ignáczné: 20 kr. Grozinger Miksáné: 50 kr. Benyo Béláné: 50 kr. Reisz József: 50 kr. Hertsko Bertalanné: 50 kr. Heksch Jakab: 50 kr. Kohn Adolfné: 50 kr. Majomi Józsefné: 30 kr. Bornemisza Istvánné: 5 frt. Molnár Lajosné: 1 frt. Bárány Nyári Sándorné: ruhaneműek. Marikovszky Gézané: 1 frt. Marczelné: 20 kr. Ragályi Gyuláné: 5 frt. Hámos Zoltánné: 2 frt.

A jólékü adakozóknak Rimaszombat és vidéke jótékony növegyesülete lapunk útján mond ezennel szives köszönetet. — A karácsonyfa ünnepély megható lefolyásáról más helyen közlünk rövid tudósítást.

Kutba fult Putnokon Kubenda Mihály kocsis, mikor ugyanis lovát itatni akarta, vízmerítés közben elszédült, s belezuhant a kutba, honnan halva huzzák ki.

A budapesti állami ipariskola igazgatósága (VIII. ker. Népszínház utca 8 szám) felkéri az intézet rendes tanfolyamait és az építő ipari téli tanfolyamot végzett összes tanulókat és azok szüleit annak szives közlésére, hogy e tanuló pályájukon milyen alkalmazást nyertek. Az igazgatóság erről az ezredéves kiállítás alkalmából részletes és teljes kimutatást ohajtana készíteni. — Az állami ipariskola igazgatósága.

Tűz Harmazonon. Tűz volt Harmazonon a napokban, a nagyobb veszedelemtől csak a lakosság ébersége, s korai közbejárása mentette meg a falut. Egy fazekasmester háza gyuladt ki, s a lángok átcsaptak a szomszédos házra is. Mindkét ház leégett. A tűz gondatlanságból származott, s jelentékeny kárt csinált.

Gyászhir. Megrendítő haláleset híre terjedt el tegnap reggel városunkban — mint a Miskolczon megjelenő „Szabadság” írja — azt beszélték ugyanis, hogy Bornemisza József mező-keresztési ev. ref. lelkész, az alsó-borsodi egyházmegye kérdemutói esperese csütörtökön este jobblétre szenderült. Sokan kétkedve fogadták ezt a szomorú értesítést, mert hiszen Bornemisza József tiszteletreméltó alakját még a legközelebbi megyei gyűlésen is itt láttuk, teljes erőben s jó egészségben munkálkodott a közügy terén. A kiadott gyászjelentés azonban mindenkit meggyőzött a szomorú valóságról. Bornemisza József, a ki csak most egy éve mondott le esperesi hivataláról, melyet tizenkét évén át kiváló képességének nagy erejével s páratlan ügybuzgósággal töltött be, — nincs többé! Gyilkos betegség néhány percz alatt kioltá annak az életnek faklyáját, mely a jótékony-ság és a közügy oltárán oly nagy fényvel égett. A hatalmas test összedől a halál szelének gyöngye fuvallatára. A jeles pap és munkás honpolgár ott fekszik a ravatalon. Sötét koporsója felett nemesak az általa oly forrón szeretett család, de az egyházmegye papsága is, melynek disze és dícsékedése volt — gyászba öltözött. A közélet eme jeles férfiának elhunytá mély részvétet kelt nemesak Borsodvármegyében, de Magyarország összes Iprotestans köreiből is, mert hiszen a megboldogultat — mint zsinati képviselőt — az egész országban ismerték, tisztelték és becsülték. A vesztés fájdalomja által mélyen lesújtott családnak a következő gyászjelentésben ad kifejezést: Bornemisza Józsefné, Csider Julia, leánya Ilona férjével Huszty Bélával, Edith, Ilona gyermekeikkel; Csider László kir. kurjai bíró és neje Dapsy Emma; özv. Csider Antalné leányával dr. Marikovszky Istvánnéval, a fájda-

lom legsújtóbb érzetével tudják a leghivebb felejthetetlen férj, a legszeretőbb atya, nagyatyja, leggyengédebb sógor és nagybátyának nagytiszteletű Bornemisza József urnak az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye nyugalomba lépett esperesének, a mező-keresztési ev. ref. egyház lelkészének, boldog házassága 40-ik évében, 68 éves korában, f. évi december hó 20-án esteli 9 órakor, szívészélhűdés következtében történt elhunytát. A megboldogult drága kedves hült tetemei december hó 23-án d. u. 3 órakor fogtak a mező-keresztési sírkertben örök nyugalomra tételni. M. Keresztes, 1894. december hó 21-én. Áldás, hála, szeretet és béke örködjék nemes hamvai felett!

Rimaszombat monografiája. Őszinte örömmel tudatjuk, hogy az a jó vélemény, melyet mi Findura Imre jeles könyvről „Rimaszombat történetéről” több alkalommal kinyilvánítottunk, nemesak hogy alaptalan nem volt, de sőt a nálunk illetékesebb bírálók által is megerősítették. A „Budapesti Hírlap” — e nagy gonddal szerkesztett népszerű lap — nem sajnált egy egész tárczát szentelni Findura könyvének, melyről a nevezett lapnak irodalmi kritikusa a legmelegebb elismerés hangján emlékezik meg. Érdekesnek és érdemesnek tartjuk e cikket egész terjedelmében megismertetni olvasóinkkal azért, hogy egyrészt vázlatos ismeret nyújtsunk Rimaszombat város történetéről, másrészt, hogy igazoljuk, hogy az a figyelem, melyet mi e műre fordítottunk, nemesak indokolatlan nem volt, de sőt kevés is ahoz az irodalmi értékhez képest, melyben a könyv érdemes szerzője — úgy látszik — egyetlen erkölcsi jutalmát nyerte el.

Az 1896-ik évi ezredéves országos kiállításra szóló bejelentési iver beküldésének határideje folyó év és hó végével lejár. A miskolczy kerületi bizottság figyelemzett ennel fogva a kiállítani szándékozókot, hogy a bejelentési iver kitöltése és az illetékes helyi- vagy kerületi bizottsághoz való küldése tovább már nem halasztható. Aki véletlenül bejelentési iver nem kapott és kiállítani szándékoznék, bejelentési iver végett sziveskedjék az illetékes helyi- vagy a miskolczy kerületi bizottsághoz fordulni, minthogy bejelentési iver nélkül senki sem állíthat ki. A szegényebb sorsu kisebb iparosok által kiállítani szándékoltt tárgyak szállítási-, pakolási költsége a kiállítási tér-díjak stb., a helyi- esetleg a kerületi bizottság által fognak mindenesetre fedeztetni.

A rimaszombati polg. olvasókör által kibocsátott 50%-ot jövedelmező, darabonként 10 frt értékű házvételi kötvényekből újabban a következő értékek jegyeztek: Dráskóczy László ur 2 db 20 frt, Menyhárd Sándor ur 1 db 10 frt, Frank Adolf ur 2 db 20 frt, Kondek József ur 1 db 10 frt, Szabó László hivatalnok ur 1 db 10 frt, Terhes Pál ur 1 db 10 frt, Terhes Pálné urnő 1 darab 10 frt, Erdélyi Gyurkó Otília urnő 1 db 10 frt, Erdélyi János ur 1 db 10 frt, Rábely Miklós ur (újabban) 1 db 10 frt, Polgári olvasóköri temetkező egyesület 40 db 400 frt. Előzőleg kimutatott: 512 db értéke 5120 frt. Összesen: 5640 frt. Rimaszombat, 1894. december hó 16-án. Rónay Gyula, pénztárnok.

Köszönet. A nagyrocezi középkereskedelmi iskola „Kossuth önképzőkör”-e által 1894. decz. 8-án tartott műkedvelői előadáson a következő felülfizetések történtek: Czinner István 5 frt, Hlavács Gyula 3 frt, Pickler Károly 2 frt, Perjéssy László 2 frt, özv. Kalina Györgyné 1 frt 80 kr., Beliczky Gusztáv 1 frt, Koehen Lajos 1 frt, Politzer N. 1 frt, Remenyik Dénes 1 frt, Ring Géza 1 frt, Láhner György 60 kr., Bradofka Károly 50 kr., Erhardt Henrik 50 kr., Ferdinandy Jenő 50 kr., Fred Jäger 50 kr., Hanvay N. 50 kr., Horváth N. 50 kr., Dr. Hozaezy Ferencz 50 kr., Kovács Lajos 50 kr., N. N. 50 kr., Dr. Vieszt Károly 50 kr., Vinczeyt Izidor 50 kr., Virker István 50 kr., Zajzon N. 50 kr., Dr. Posevitz Albert 40 kr., Farkas Gyula 30 kr., Turek Károly 30 kr., Gajdos Károly 25 kr., Szivák Emil 25 kr., Volko Gy. 25 kr., Goldsmidt L. 2 frt. Összesen 29 frt 65 kr. — Fogadják a szives felülfizetők a „Kossuth önképzőkör” nevében hálás köszönetemet. — N.-Rözcén, 1894. decz. 16-án. Makfalvi Ferencz elnök.

Millenniumi magyar történet. Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelenő A Magyar Nemzet Története című (millenniumi kiadás) tíz kötetes nagy munkának immár ötödik füzeté gyors egymásutánban követi előzőit, az egész magyar intelligenciának élénk figyelmétől és érdeklődésétől kísérve. Epen ennek a széleskörű érdeklődésnek fényes bizonyítékul hozhatjuk fel, hogy a magyar közélet oly kiváló jelesei, mint Horváth Boldizsár, az 1867-iki jelenleg élő tagja, Zichy Antal a kiváló akadémiai tudós, Palk Miksa az 1867-iki kiegyezés zsenialis publicisztájá és ennek a dicső korszaknak nagyszorgalmu történetírója és adatgyűjtője, Könyi Manó, a 67-ki kiegyezésre vonatkozó országgyűlési tárgyalásokról felvett gyorsírói feljegyzések vezetője, az akkori gyorsíróda főnöke, önként felajánlották rendkívüli becses közreműködésüket a nagy történeti munka azon kötetének megírásához, a melyben a magyar alkotmányos élet ezen epochális átalakulása tárgyalatik. Ezt a kötetet tehát azoknak a férfiaknak közreműködésével írják meg, a kik a benne tárgyalt történelmet — ugyszólván — csinálták vagy abban jelentékeny részt vettek. A most kiadott 5-ik füzet Marczali Henrik a Vezérek kora kötetének folytatása a következő fejezetek alatt, u. m. A magyar nemzet helyzete és megszállása, mely fejezettel egyszersmind a második könyv befejezést nyer és következik a harmadik könyv, melynek főcíme: A kalandozások kora és a következő fejezetekre oszlik: Első kalandozások nyugat felé. A sanct-galleni táborozás; A merseburgi csata, melynek folytatása már átnyulik a néhány nap mulva kiadandó 6-ik füzetbe. Ehez a most kiadott 5-ik füzethez is gyönyörű műmelléklet van csatolva: az egyik Szent István dekretumának első lapja hasonmásban, hozzá csatolva a modern betűkkel szedett eredeti latin szöveget és annak sikerült magyar fordítását; a másik műmelléklet A nagy orosz pusztaságot ábrázolja, melyen dícső őseink tanváztak. Ezen kívül a szövegbe érdekesebb régi képek vannak lenyomatva, így Árpád fejedelem alakja Turóczi krónikájának augsburgi kiadásából; a pusztaszeri romok sikerült rajza; egy pusztaszeri ősrómán stílű oszlopkő rajza külön; a magyar fegyverek rajza a X. századból, Berengár pénzének, III. (Gyermek) Lajos pecsétjének, I. Konrád császár pecsétjének, és I. Henrik császár pénzének hasonmása, majd Aquileja látképének (Schedel Világkrónikájából); Velenczének (a bécsi képes krónikából), Verona és Pavia középkori látképének (Schedel Világkrónikájából), valamint Sanct-Gallen középkori képének

reprodukezióját és két szép tájképet találunk „Az Árpád-föld az ó-budai határban” és „Keuschberg a merseburgi csata állítólagos színhelye.” Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Karácsonyi ajándéknak csakugyan páratlan és egyedül álló az, amit az „Ország-Világ” nyújtott olvasóinak. Hosszabb dícséretések helyett egyszersűen felsoroljuk az ünnepi szám tartalmát. — I. A 3 ives. gazdagon illusztrált főlapp költeményeket és elbeszéléseket hoz Várady Antal, Nikisch Artur, Endrődy Sándor, Lauka Gusztáv, Ábrányi Emil, E. Kovács Gyula, Koroda Pál, Szabóné-Nogáll Janka, Reviczky Gyula, Szarvas Mariska, Koltay Virgil, Adorján Sándor s több más előkelő írótollból. — II. Van két óriási műmelléklet, kitünő festmények remek sokszorosítása, olyan, hogy berámázva díszérek válik minden szalonnak. — III. Verő Györgytől a jeles zeneszerzőtől „Ország-Világ” „Tipegő” czímen egy négy oldalas önálló zenemű, melynek bolti ára 1 frt. (Új előfizetők s a régié is ingyen.) — IV. Erdélyi Zoltántól, a népszerű gyermekköltőtől egy egész színesen illusztrált, beköttött gyermekkönyvet „Tündérlagzi” czímen, azért, hogy a nagyok karácsonyfája alatt a kicsinyek is megtalálják a magukét. Bolti ára ennek is 1 frt., (míg régi és újonnan belépő előfizetők ingyen kapják.) — V. Egy teljes dívat újságot „Téli dívat” czímen 36 darab Párisban készült dívatképpel. — VI. „Minta-Ujság” czímen egy rendkívül érdekes irodalmi melléklettel, melynek minden rovatát (napilapok módjára) más-más elsőrangú budapesti zsurnaliszta írta. Hű képe az a fővárosi zsurnalisztika kitünőségeinek. — E hat részből álló karácsonyi dícszámot nemesak a régi előfizetők kapják meg ingyen, hanem a most belépő új előfizetők is. Az „Ország-Világ” előfizetési ára negyedévre 2 frt, egész évre 8 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V. Hold-utca 7. sz.

Mivel töltsük el a téli esteket? A vidéki embernek nem csekély gondot okoz, hogy miként töltsen el az annyira unalmas hosszú téli esteket. Jó szolgálatot vélnék tehát olvasóinknak tenni, midőn megkíséréljük ez iránt tanácsokat szolgáltatni. A legcélszerűbb egy jó napilap járatása. Egy ilyen lap egyszert alaposan értesít bennünket minden politikai eseményről, a gazda és iparosnak minden őket érdeklő kérdésben szakszerű tanácsokat ad, és így ismerteket bővít, másrészt kitünő tárczái, válogatott regényei és egyéb szépirodalmi cikkekkel a család minden egyes tagját hasznosan sorakoztatja. A lap megválasztásánál pedig a következőkre legyünk figyelemmel: a lap legyen jó, legyen a mellett olcsó és a hírlapirodalom terén most már általánosan divó szokás szerint előfizetőinek minél több kedvezményt nyújtson. — Mindezen kívánalmaknak valamennyi napilap között leginkább a dr. Fenyvessy Ferencz főszerkesztése alatt álló „Magyar Ujság” politikai és közgazdasági napilap (Budapest, Gránátos-utca 1. szám) felel meg. Ezen lapot a legkitünőbb erők szerkesztik, összeköttetései minden irányban a legközvetlenebbek és így információi mindenkor a legmegbízhatóbbak. Kitünő tárczái általános elismerésben részesülnek és egyéb rovatai is irodalmi nívaur állanak. Állandó két regénye pedig mindig kedvező olvasmánya a nagy közönségnek. E mellett kiállítása sem hagy kívánni valót és naponként legalább 16 oldal terjedelemben jelenik meg. — E lap a legolcsóbb politikai napilap, a mennyiben előfizetési ára: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt és 1 hóra 1 frt. E lap nyújtja olvasóinak a legtöbb kedvezményt, a mennyiben 1. minden előfizető mindenkor annyi kötet kitünő regényt kap ingyen, a hány óra az előfizetés beküldötte, 2. ingyen kapja a „Budapesti Látogatók Lapja” című díszesen illusztrált havi folyóiratot, 3. minden fél és egész éves előfizető játszik a „Magyar Ujság” sorsjegyeire, melyek évi fönyereményei 14 millió koronát képviselnek. A sorsjegyek jegyzékét kívánatra minden előfizető megkapja. Ha ezen lapra előfizetnek, csekély kials mellett tömredek kedvezményhez jutnak, s a mellett meg lesz oldva a nehéz kérdés is, hogy mivel töltsük el a téli esteket.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LŐRINCZY GYÖRGY.

Nyilttér*)
Nyilatkozat.
Szentpétery Géza klenőzi jegyző, Szebla Lajos társulati és Szlatinszky Endre egyházi tanító (?) urnaknak fináleképen ezeket felelem:
E. b. lap 52 számában közzétett nyilatkozatukkal *oly csufosan bhamírozták magukat a nagy közönség előtt,* hogy önkökről joggal el lehet mondani: *„si tacuissent”*... továbbra is hinthetnének port a világ szemébe, *de minthogy polemikus tollat fogtak hivatalan kezükbe: „eljásták kis jítékukat!”*...
Mivel pedig magyar hazafiságom elleni vadaskodásaikat sem nem igazolták, sem vissza nem vonták, *én nyugodt lélekkel átszolgálatom önök, mint hitvány vágalmozókot, a közmegvetésnek!*
Hiszem és remélem, hogy a nagy közönség nékem — *mint ok és alap nélkül önök által becsületében bántalmazott fiatal embernek* — teljes elégtételt fog szerezni.
Klenőcz, 1894. decz. 22.
Argay György, h. lelkész.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.
HENNBERG G. (es. kir. udvari szállító) **se-lyemgyára ZÜRICHBEN, a privátmegrendelők lakására** **követlenül** szállít: **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket, méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen** sima, esikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordultával küldetnek. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Kerestetik
egy **mészáros** **legény, a ki a magyar és tót** nyelvet birja. Alkalmazást talál **1895. évi január hó 1-től STEINER ÁRON** vendéglősnél **Klendczon.**

Hirdetmény.

A gömörmezei nép- és iparbankban az 1725, 1697, 1965, 2142, 2175, 2035, 2074 2206, 734, 5007, 4973, 4930, 4272, 4363, 4862, 4189, 4237, 4192, 4200, 4280, 4652, 4331, 2826, 2835, 5329, 4781, 4385, 4822, 4336, 4701, 4373, 4697, 4378, 5378, 4730, 4493, 5448, 5353, 5163, 5506, 4815, 4831, 5086, 4981, 5357, 5229, 5566, 5027, 5584, 5515, 5227, 5553, 5328, 5588, 5688, 5177, 5351, 5276, 5558, 5316, 5626, 5572, 2671, 5481, 5469, 5547, 5500, 5523, 5667, 5712, 5650, 5693, 5621, 5651, 5674. számok alatt elzalogosított s nem rendezett kézi zálogtárgyakat, u. m. arany-, ezüst pénzeket és ékszereket, ezüst evő és disz-ezközöket, különféle értékpapirokat és betéti köny-veket, 1894. évi december hó 28-ának délutáni két (2) óráján saját helyiségében elárvereztetéi.

Rimaszombat, 1894. deczemb. 6-án.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, Kossuth Lajos- és Kmetty-utczák sarkán levő emeletes ház emeleti része — mely 5 nagy utczai szobából, konyha, kamara, fürdőszoba, zárt világos folyosó, a földszinten közös mosó-konyha és sütő-kemence, fatartó és pinczéből áll — azonnal bérbe ki-adó. Értekezhetni lehet **Hollósy József** tulajdonossal.

Árverési hirdetmény.

3771 szám. — Gömör- és Kishont t. e. vármegye tornallyai járásában fekvő **Málé község** volt urbéreseinek tulajdonát képező, s a hatóságilag jóváhagyott emterv alapján készült vázlatrajz b-vel jelölt osztágán levő **összes fáknak** és pedig szakértői becslés szerint mintegy 960 m³ 100—120 éves tölgy hagyásfa 40 drb kivételével és 780 m³ 40—45 éves 0.8 részben tölgy és 0.2 részben erdei fenyőfa **eladása** a földmívelésügyi m. kir. minisztériumnak 3549/894. 1—3. számú rendeleteivel, és illetve a vármegyei közigazgatási bizottság erdészeti albizottságnak a folyó évi 143. 554. és 759/894. számú határozataival **engedélyeztetett.**

Midőn e végből az írásbeli zárt ajánlatokkal is egybekötött **nyilvános árverést a folyó évi december hó 31-ik napjának délelőtti 9 órájára Málé községbe** a község házához **küldöm**, az árverési feltételeket az alábbiakban közlöm a venni szándékozókval:

1. A bees, illetve új kikiáltási ár 4263 frt, az az négyezerkétszázhatvanhárom o. é. frtban állapítatik meg. Ha azonban ezen kikiáltási ár mellett vevő nem jelentkeznék, a szükséghez képest fokozatosan lejjebb szállított kikiáltási ár mellett ajánlatok is elfogadtnak.
2. Az árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt 430 frtot tartoznak letenni bánatpénzül.
3. A faanyagok levágására és az erdőből való kiszállítására, az ajánlatnak elfogadásától számított egy évi határidő szabatik meg. — Ezen időn túl az erdő területen található összes fa mennyiség eladó község tulajdona marad minden kötelezettség nélkül.
4. A favágatás és fuvarozás által esetleg megrongáltató határjelek azonnal kijavítandók.
5. A vételár fele része az ajánlat jóváhagyása után a vágatás megkezdése előtt azonnal, a másik fele része a fuvarozás megkezdése előtt lesz alóírt kezeihez lefizetendő, a bánatpénz az utóbbi részletbe lesz beszámítandó.
6. Az erdőben meghagyandó 40 drb makfát előzetesen a kezelő m. kir. erdőtszít fogja kijelölni.

Tornallya, 1894. december hó 18-án.

Szontagh, főszolgabíró.

Tüzifa eladás.

Rimaszombati vasuti állomáshoz bérmentve szállítva 1 waggon száraz

bükk hasábos tűzifa (súly 10,000 kilogramm) ára 46 forint.

Megrendelhető:

Kohn Sámunál
NYUSTYA.

Tüzifa eladás.

Táncztanítási jelentés!

Alóírott tisztelettel hozom a t. szülők és gyámok, valamint mindkét nembeli ifjuságnak tudomására, hogy az idén szintén úgy, mint más éveken a „**Harom Rózsa**“ disztermében

**táncztanítási tanfolyamot nyitok, és azt január hó 7-ik napján délutáni 5 óra-
kor kezdem meg.**

Tanítani fogom — a helyes állás és a test kiképzésére megkivántató szabályokon kívül — minden a főbb körökben is divatozó legujabb magyar- és külföldi tánczokat.

Jelentkezések addig is Tompa Mihály-utczai 20-ik szám alatti lakásomon reggeli 10 órától 12-ig, délután 4 órától 6-ig, a beiratások pedig csak január hó 7-ig eszközölhetők.

Midőn ezt tudatni szerencsém van, a t. közönség szíves pártfogását kikérve, maradtam Rimaszombat, 1894. december hó 24.

kiváló tisztelettel.

Dobránszky János, táncztanító

Hirdetmény.

6141. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Balyó Gergely** bákai lakos végrehajthatónak **Tóth Zsuzsanna** radnóthi lakos végrehajthatást szenvedő elleni 152 frt s járuléka iránti árverési ügyében a végrehaj-tási árverést az 1881. évi 60. t.-cz 144. § s következő §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Radnóth községben fekvő, s a radnóthi 276-ik számú telekjegyzőkönyvben Bodon Mihályné Tóth Zsuzsanna nevében álló 643 frt becsértékű A 1—38. sorszám alatt felvett ingatlanokra 643 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, s annak megtartására határ-napul **1895. évi január hó 28-ik napjának** délelőtti 10 óráját Radnóth község házához tűzte ki, mely alkalom-mal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-ját, azaz 64 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi novem-ber hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1894. évi november hó 5-én.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

REISZ JÓZSEF

ujonnan berendezett áruháza Rimaszombat.

Hirdetmény!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

ujonnan megnyitott
magyaranyu női- és férfi divat-, valamint
diszműaruk

nagy áruházamban

olesó szabott árak mellett

karácsonyi és ujévi
ajándékokra alkalmas **cikkek eladása meg-
kezdődött.**

REISZ JÓZSEF

ujonnan berendezett áruháza Rimaszombat.

Karácsonyi cikkek nagy választékban!

LÖFKOVICS LIPÓT

áruháza
RIMASZOMBAT.

Ajánlja meglepő nagy raktárát

őszi és téli cikkekben.

Különösen

nagy választék

női-, leány- és gyermek-

felöltőkben.

Meglepő olesó árak mindennemű **cipőkben, kalapokban és
fehérműieken.**

Karácsonyi cikkek nagy választékban!